

Stanovisko MZ ČR k problematice odborného zástupce poskytovatele zdravotních služeb dle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů

ODBORNÝ ZÁSTUPCE POSKYTOVATELE ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB

VZTAH OBDOBNÝ PRACOVNĚPRÁVNÍMU

OZNAMOVÁNÍ ZMĚN ODBORNÉHO ZÁSTUPCE PODLE § 21 ZÁKONA O ZDRAVOTNÍCH SLUŽBÁCH

Podle kterého ustanovení má krajský úřad rozhodovat o změně odborného zástupce poskytovatele zdravotních služeb? Je na místě rozhodovat v řízení o žádosti nebo v řízení z moci úřední?

Ministerstvo zdravotnictví uvádí následující.

Podle § 14 odst. 1 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, v platném znění, odborný zástupce odborně řídí poskytování zdravotních služeb.

Odborným zástupcem může být ustanovena fyzická osoba, která je

- a) způsobilá k samostatnému výkonu zdravotnického povolání podle § 12 a je členem České lékařské komory, České stomatologické komory nebo České lékárnické komory (dále jen „komora“), jestliže členství v komoře je podmínkou pro výkon tohoto povolání,
- b) plně svéprávná,
- c) bezúhonná,
- d) držitelem povolení k pobytu na území České republiky, pokud má povinnost takové povolení mít.

Odborným zástupcem nemůže být ustanovena fyzická osoba, u níž trvá některá z překážek pro udělení oprávnění uvedených v § 17 zákona o zdravotních službách. Dále platí, že funkce odborného zástupce musí být vykonávána v pracovněprávním nebo obdobném vztahu k poskytovateli. Tato podmínka neplatí, je-li odborný zástupce statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu poskytovatele nebo je-li odborný zástupce manželem nebo registrovaným partnerem poskytovatele; i v tomto případě musí být odborný zástupce k poskytovateli ve smluvním vztahu. **Co se týká výkladu pojmu „vztahu obdobném (vztahu pracovněprávním)“**, uvádí ministerstvo, že základními pracovněprávními vztahy jsou podle

zákoníku práce pracovní poměry a právní vztahy založené dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr. Výlučně v základních pracovněprávních vztazích podle zákoníku práce lze vykonávat **závislou práci**, není-li závislá práce upravena jinými zvláštními právními předpisy (viz § 3 zákoníku práce). Obecně lze uvést, že za vztah obdobný vztahům pracovněprávním se typicky považuje zejména služební poměr. Judikatura dovodila, že v některých případech lze považovat za vztah obdobný vztahům pracovněprávním i vztah mezi členem družstva a družstvem, práce společníka společnosti s ručením omezeným nebo komanditisty komanditní společnosti, nebo práce dlouhodobě uvolněného člena obecního zastupitelstva. Ze skutečnosti, že je personální vybavení poskytování zdravotních služeb zabezpečeno např. smlouvou, která je navenek označena jako mandátní smlouva, nelze apriori dovodit, že se nejedná o vztah obdobný vztahu pracovněprávnímu. Není vyloučeno, že by mohl v konkrétním případě být vztah založený mandátní smlouvou posuzován jako vztah obdobný vztahům pracovněprávním (viz v daňových věcech např. rozsudek NSS č.j. 6 Ads 39/2004-50).

Z předmětné formulace lze dovodit, že zákon o zdravotních službách požaduje, aby výkon zdravotnického povolání materiálně vykazoval znaky závislé práce bez ohledu na to, jakým právním jednáním svůj vztah mezi sebou poskytovatel zdravotních služeb a odborný zástupce upraví (analogicky viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. dubna 2015, č.j. 6 Afs 84/2014 – 39). Podle názoru ministerstva je třeba vztah odborného zástupce k poskytovateli zdravotních služeb posuzovat materiálně, tedy zda vztah nese znaky závislé práce obdobné vztahům pracovněprávním.

Otázka posouzení, zda v konkrétním případě nedochází k naplnění skutkové podstaty správního deliktu výkonu nelegální práce formou výkonu závislé práce fyzickou osobou mimo pracovněprávní vztah ve smyslu § 5 písm. e) bod 1. zák. č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, již spadá do kompetence oblastního inspektorátu práce.

Odborný zástupce musí vykonávat svou funkci v rozsahu nezbytném pro řádné odborné řízení poskytovaných zdravotních služeb.

Přestane-li odborný zástupce vykonávat svou funkci nebo přestane-li splňovat podmínky pro výkon této funkce, je poskytovatel povinen ustanovit nového odborného zástupce **nejpozději do 10 dnů ode dne**, kdy se o některé z těchto skutečností dozvěděl.

Podle § 19 odst. 1 písm. a) zákona o zdravotních službách rozhodnutí o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb fyzické osobě kromě náležitostí stanovených správním řádem obsahuje jméno, popřípadě jména, příjmení poskytovatele a odborného zástupce, musí-li být ustanoven, a adresu místa jejich trvalého pobytu na území České republiky nebo v případě fyzické osoby bez trvalého pobytu na území České republiky adresu bydliště mimo

území České republiky a popřípadě adresu místa hlášeného pobytu na území České republiky, identifikační číslo poskytovatele, bylo-li přiděleno, a datum jejich narození.

Dle § 21 odst. 1 a 3 zákona o zdravotních službách má poskytovatel zdravotních služeb vůči krajskému úřadu oznamovací povinnost mj. ohledně údajů uvedených v oprávnění k poskytování zdravotních služeb nebo v registraci nestátního zdravotnického zařízení podle zákona č. 160/1992 Sb. Týká-li se změna údaje, který není uveden v rozhodnutí o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb a jsou-li nadále splněny podmínky pro poskytování zdravotních služeb, provede příslušný správní orgán o této změně záznam do spisu. V ostatních případech (tj. včetně změny odborného zástupce) rozhodne příslušný správní orgán podle okolností o změně, pozastavení nebo o odejmutí oprávnění k poskytování zdravotních služeb.

Vzhledem k tomu, že údaje o odborném zástupci jsou obligatorní náležitostí rozhodnutí o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb a že se ve věcech odborného zástupce podle zákona nevede žádné samostatné řízení (nýbrž se údaje o odborném zástupci podávají v rámci řízení o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb), je ministerstvo toho názoru, že na základě oznámení změny odborného zástupce postupuje krajský úřad v souladu s § 21 odst. 3 zákona o zdravotních službách **z moci úřední**. Pokud krajský úřad zjistí, ať už z doložených podkladů nebo z vlastní úřední činnosti, že osoba, kterou podle svého oznámení poskytovatel ustanovil do funkce odborného zástupce, nespĺňuje požadavky na odborného zástupce, sdělí tuto skutečnost poskytovateli a vyzve jej k bezodkladné nápravě s poučením o následcích, pokud nespĺní svou zákonnou povinnost (přestupek podle zákona o zdravotních službách). V závislosti na tom, jak krajský úřad informace a podklady doložené poskytovatelem zdravotních služeb vyhodnotí, následně krajský úřad rozhodne z moci úřední o změně oprávnění nebo může přistoupit k uložení správního trestu a k dalším opatřením – např. § 24 odst. 2 písm. a) zákona o zdravotních službách. Vzhledem k tomu, že se podle názoru ministerstva jedná o řízení vedené z moci úřední, nelze požadovat úhradu správního poplatku - § 2 odst. 2 zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, v platném znění.

Mgr. Jan Bačina v. r.
ředitel odboru právního

Stanovisko č.j. MZDR 54304/2017-2/PRO ze dne 8. 11. 2017 vychází z platné právní úpravy ke dni 8. 11. 2017 (doplněné o závěry ze stanoviska č.j. MZDR 34015/2015-2/PRO ze dne 23. 6. 2015)

